

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

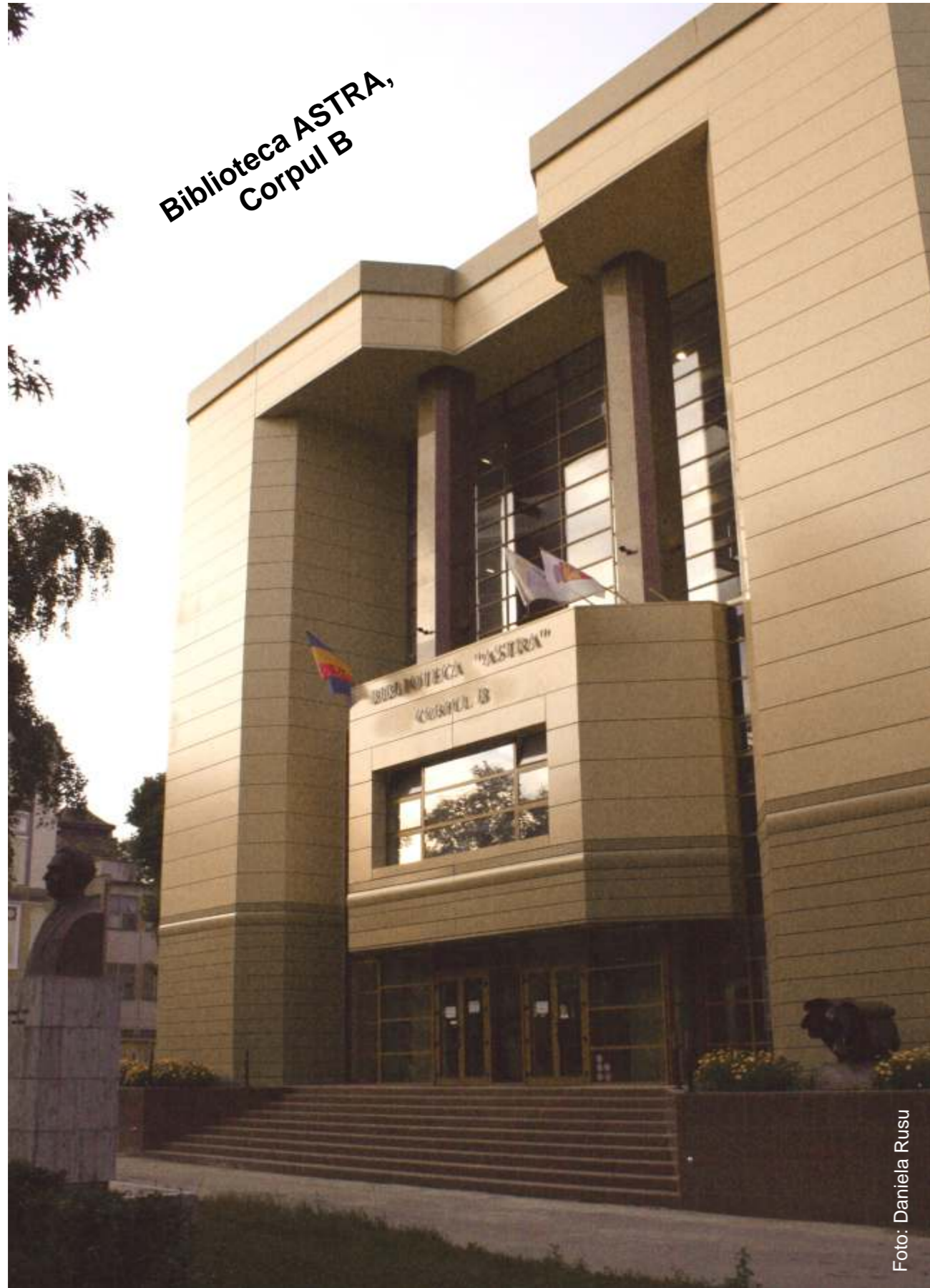
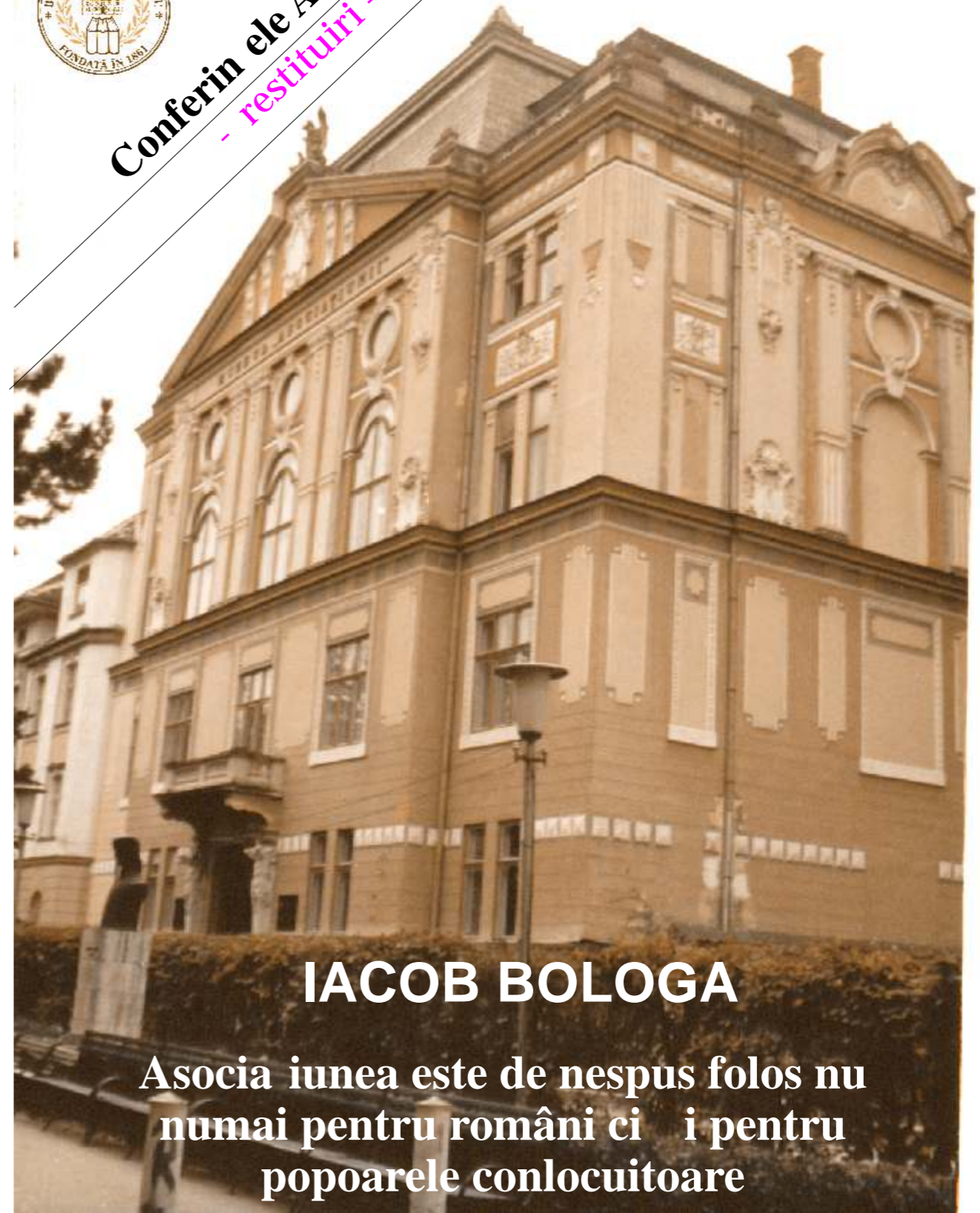

Foto: Daniela Rusu

Conferințele ASTREI
- restituiri -

Nr. 45/2010

IACOB BOLOGA

**Asociațiunea este de neputineza nu
numai pentru români ci și pentru
popoarele conlocuitoare**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințe restituite:

IACOB BOLOGA:

*Asociațiunea este de nespus folos nu numai
pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare*

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Ioana **Butnaru**
Tehnoredactare: Gabriela **Hașegan**
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

**CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU**

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i> (nr. 1)
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i> (nr. 2)
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i> (nr. 3)
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i> (nr. 4)
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i> (nr. 5)
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931-</i> (nr. 6)
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i> (nr. 7)
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007	(nr. 8)
Pr. acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i> (nr. 9)
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i> (nr. 10)
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i> (nr. 11)
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i> (nr. 12)
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i> (nr. 13)
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i> (nr. 14)
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i> (nr. 15)
George Banu	<i>Actorul european</i> (nr. 16)
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i> (nr. 17)
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i> (nr. 18)
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i> (nr. 19)
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i> (nr. 20)
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i> (nr. 21)
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i> (nr. 22)
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i> (nr. 23)

Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i> (nr. 24)
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i> (nr. 25)
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i> (nr. 26)
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i> (nr. 27)
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i> (nr. 28)
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i> (nr. 29)
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i> (nr. 30)
Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i> (nr. 31)
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i> (nr. 32)
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i> (nr. 33)
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...))»</i> (nr. 34)
Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i> (nr. 35)
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i> (nr. 36)
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i> (nr. 37)
George Barițiu, Iacob Bologa	<i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri'a, nu are dreptu a se numerá intre poporale civilisate”</i> (nr. 38)
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i> (nr. 39)

Vasile Ladislau Pop

„Asociațiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională” (nr. 40)

**Iacob Bologa,
dr. D. P. Barcianu
Iacob Bologa**

Înființarea unei școli române de fete în Sibiu (nr. 41)

Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român (nr. 42)

**Iacob Bologa,
dr. D. P. Barcianu
Iacob Bologa**

Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române (nr. 43)

Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă (nr. 44)

Iacob Bologa

Asociațiunea este de nespuse folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare (nr. 45)

Iacob Bologa, vicepreședintele Asociațiunii

**Asociațiunea este de nespus folos
nu numai pentru români ci
și pentru popoarele conlocuitoare ***

Discursulu

cu care a deschis consiliariulu aulicu Iacobu Bolog'a , in calitatea sa de vicepresedinte alu "Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu" siedintiele generalei ei adunari ordinarie a XXIII-a convocata pe 5/17 Augustu 1884 la Orastie.

Ilustra adunare!

Onor domni si stimatiloru frati Romani!

Precum am fostu si in anulu trecutu – cu ocașiunea adunarei nóstre din Brasiovu - asia me aflu de o parte si acum destulu de tristu si superatu, pentrucà, precum am facutu atunci celoru presenti, asia – sciu cà ve facu acum si dvóstre o mare neplacere, trebuindu mai nainte de tóte se ve aducu cu nespusa parere de reu la cunoscintia, cà celebrulu literatu romanu, multu meritatulu si

* Transilvania, anul XV, nr. 17-18, 1-15 septembrie 1883, Sibiu, p. 129-131.
Titlul aparține editorului.
Textul păstrează ortografia vremii.

4..... *Conferințele Bibliotecii ASTRA*

prea eruditul presedinte alu “Asociatiunei transilvane pentru literatur’a romana si cultur’a poporului romanu” statutariulu si prea intieptulu conducatoriu alu adunariloru ei generale, dlu Timoteiu Cipariu va lipsi si de astadata din mijloculu nostru, pentr-cà dupa epistol’a sa din 7 Augustu 1884 nu’i permise starea sanataii, in carea se afla si actualminte, a suporta fatigiile caletoriei până aici, si a ne conduce cu innascur’a-i intieptiune.

Am simtitu intru adeveru si eu, domniloru, si simtiu si acuma intristarea si superarea, ce ne-a causatu si ne causédia lips’a ilustrului nostru presedinte din mijloculu celoru ce aveamu se invetiamu multu dela densulu.

Incàtu inse me privesce intristarea si superarea mentionata numai pe mine: apoi éta ve marturisescu de alta parte, domniloru, cà eu pentru mine aflu o mare miciorare a asprimei acelora in placut’a mea positiune de v. – presedinte alu asociatiunei nóstre, deóre-ce éta cà in acésta calitate a mea ocupu din nou si cu mândrie acestu locu; éta cà mie imi impune absentia presedintelui conducerea unei adunari culturale, atàtu de stralucite, de atàta insemnatate si valóre, precum este cea de fația; dar ce este pentru mine si mai insemnatu, éta cà incredintiandumi-se mie din nou conducerea unei adunari cá aceasta, mi se face din nou o mare ónore, o ónore domniloru , cu care me voiu fali, totudeodata aducèndu-mi cu multa bucurie aminte, cà am statu de mai multe ori, si stau acuma in fruntea atàtoru suflete nobile de ale Romaniloru, carii au alergatu și alèrga intru ajutoriulu némului loru, carii s’au adunatu si se aduna, cá se se sfatuiésca, cà cum aru puté se-si mantue némulu mai cu inlesnire si mai siguru de nevoile, care ilu apasa de secolu.

Da, domniloru ! me incanta acésta onóre cu atàtu mai multu, cu càtu mai puçina grija portu de sarcin’a, care o conditionédia, cu càtu mai puçini scrupuli imi face conducerea acestei adunari.

Am eu, fratiloru! spre marea mea bucurie, o bogata si prea insufletitoare experientia ; m'a convinsu prax'a de 13 ani, de candu me ocupu si eu cá presiedinte si cá vice-presiedinte alu "asociatiunei nóstre" mai cu deadinsulu si mai deaprópe cu afaceri de ale ei: cá toti aceia, din carii consta ea, si cari ii compunu adunarile generali, va se dica: membrii aceleia sunt toți barbati ai buneii ordini; tinu contu de recerutulu tactu si de buna cuviintia; profita cu cumpetu de drepturile ce le acórda si implinescu cu devotiune detorintiele ce le impunu statutele, pe alu caroru terenu s'a infiintiatu si exista acésta asociatiune, si cá nici-unulu dintre acei membrii, si nici-odata n'a perdutu dinaintea ochiloru mintei, cá daca e cá se se sustina si se prosperedie acésta reuniune romanésca, trebue se se observe cu tóta stricteti'a alu 3 §. din statutele ei, dupa care "in adunarile "acestei asociatiuni sunt oprite ori-ce debateri asupra "obiectelor religióse si politice, incátu acestea privescu "la presentu."

Deci cautandu sub placut'a impresiune a celoru imediatu dise la cei ce'mi stau fația si me impresóra, si sciindu cá pentru agendele intrunirii nóstre actuale, veti fi si dvóstre, cari cá fideli membrii ai asociatiunei compuneti acésta adunare, de acelasi spiritu, de aceea si insufletire condusi, de care s'au condusu toti aceia, cari in asemenea calitate au cercetatu adunarile nóstre de pana acum: a'si puté deschide, si a'si si deschide cu tóta liniscea sufletésca si indata siedinti'a acestei adunari, daca n'asi avea inca unele dorintie, care 'mi zacu la ânima, pe care asi vrea se le cunósceti inainte de a ne apucá de lucru, si cu a caroru descoperire imi permitu prin urmare, a pune inca pentru vreo câteva minute la proba indulgenti'a si patienti'a dvóstre.

Dorescu din sufletu, domniloru mei, si – imi credeti cá amu – totu in urm'a experientieloru facute momentóse cause, multe si tari motive, din care dorescu, cá nu numai toti Romanii, ci chiaru si neromanii si ceilalti

6..... *Conferințele Bibliotecii ASTRA*

compatrioti ai nostri, se cunósca câtu numai s'ar putea mai de aprópe si mai bine "Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu".

Dorescu, cá se se spuna câtu de desu, pentrucá, putendu aflá, se'si insemne totu insulu:

cá cu nemuritorii sei archipastori Siaguna si Siulutiu in frunte, a cerutu, inteligenti'a romana din Transilvani'a prin petitiunea din 10 Maiu 1860, dela competentele locuri concessiunea de a infiintia o reuniune, carea se'i faca posibila inaintarea literaturii romane si cultivarea poporului romanu ;

cá aceeași inteligentia a compusu in urm'a resolutiunii guberniale din 31 Ianuarius 1861, in conferenti'a s'a din 9/21 Martiu, statute pentru numit'a reuniune, numindu acésta "Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu";

cá Maiest. Sa, prea bunulu nostru monarchu Franciscu Josifu I s'a induratu prea graciosu, a aproba prin prea inalt'a sa resolutiune din 6 Septembrre 1861 amintitele statute;

cá pe temeulu acestoru statute s'a inauguratu si s'a constituitu asociatiunea mentionata in adunarea Romaniloru din 23 Octobre (4 Novembre) 1861;

cá ea consta dupa alu 5-lea §. din statute, din membrii fundatori, ordinari, corespondenti si onorari, „fára deosebire de nationalitate si religione” si

cá ea isi desvólta conformu statuteloru mentionate activitatea si administratiunea prin membrii amintiti, prin comitetulu seu esecutivu, spriginitu in tóte afacerile sale statutarie de cátra mai multe officii auxiliari din despartiemintele teritoriului ei, si prin adunarea-i generala, carea se tine cá si cea actuala, in totu anulu in deosebite locuri din teritoriulu ei.

Dorescu mai departe, că chiaru pe calea oficiala se afle si se scrie, că după acésta, asociatiunea transilvana s'a apucatu indata cu inaugurarea si constituirea s'a de resolvirea problemelor sale.

In 23 de ani ai existentiei sale a lucratu ea prin organele sale conformu §. 2 din statute si spre inaintarea literaturii romane; celea mai multe puteri si mijlôce ale sale inse lea intrebuintiatu ea până acum spre promovarea culturii poporului romanu, spriginindu prin stipendii si ajutóre banesci nu numai o multime de tineri, pe multi din acei tineri ai poporului romanu, cari s'au ocupatu cu diferite specialitati de sciintia, de arta, de comercia, de industrie si de meserii, ci chiaru si unele scôle populare romane.

Am doritu si dorescu, că se se afle si se se constate tôte acestea in publicu spre a servi de dovada ori si cui, că reuniunea, institutiunea nóstra acésta are basele sale de totu solide, si că ea e de nespusu folosu nu numai pentru Romani, ci considerandu imensulu bine, care resulta pentru tôte popórele conlocuitóre din egal'a loru cultura, - va trebui se védia si se marturisésca ori-ce nepreocupatu, chiaru si pentru ceilalți locuitori din tiér'a acésta. Pentru aceea ' mi-am permis eu, domniloru a repeti, chiaru si cu risculu, cu pericolulu de a fi reprobatu, multe din celea ce am rostitu si cu alte ocazioni.

Dar precum cu placere v'am aretatu desvoltarea activitatii asociatiunii nóstre in unele directiuni ; cu privintia adeca mai cu séma la fii poporului romanu, asia cu durere trebue se ve aretu si prea puçin'a ei activitate in alta directiune ; cu privintia la fiecele poporului roman. Pentru aceste fragede fiintie, carora avemu de a multiami existenti'a si durabilitatea natiunei nóstre, n'a facutu asociatiunea totulu, ce – nu dóra că ar fi pututu face – ci ce in alte impregiurari si cu alte puteri, ar fi trebuitu se faca. A ajutatu ea, ce e dreptu, si pe unele puçine dintre fiecele poporului romanu la invetiatura de carte se de

8..... *Conferințele Bibliotecii ASTRA*

lucruri ; a se îngriji înse după cuviința și în măsura și modalitatea recerută de o educație a genului feminin românesc pe deplin corespunzătoare timpului și recerintelor nămului nostru, nu ‘i-au iertatu mijlocele, de care a dispus ea până acum.

Bun e înse Ddieu, și lauda lui, că mare și însufletit e și numărul celor ce constituie reuniunea noastră, alu aceluor membri ai ei, cari au recunoscut și recunosc imperativ’ă și întetitoră necesitate de a sari poporului romanu întru ajutoriu și prin corespunzătoră creștere și instruire a fiiceluor lui, jertfindu în favoarea acesteia, și în celu mai bine întielesu și mai siguru interessu alu romanismului însuși, chiaru și ultimele resturi din puterile asociatiunei noastre.

Ne va ajutá, după ulterior’ă și fierbinteá mea dorintia, bunului Ddieu, éra sustiitorii acestei asociatiuni, sau membrii ei, conduși de convingeri că cele imediatu exprimate, nu me îndoiescu, ci speru cu tóta încrederea, că voru desvoltá totu mai tare și continuitivu zelulu care’lu au spre a crește bine și a instrui de ajunsu și femeí’ă romana, și că în modulu acesta ne va succede a ne împlini în curéndu înca o dorintia sfânta.

Speranti’ă acésta a mea se basédia domniloru, pe conclusulu maretiei noastre adunari generale din anulu trecut, prin care s’ă stabilitu irrevocabilu zidirea și instruirea unei scóle superióre pentru fetitiile romane ; se basédia pre propunerile relative la acésta zidire și instruirea de scóle superióre pentru fetitiile romane ; se basédia pre propunerile relative la acésta zidire și instruire de scóla, cu care a venitu comitetulu domnieluor vóstre la acésta adunare, și se basédia și pe magulitórea mea credintia, că dvóstra, domniloru membri ai asociatiunei, veti binevoi a primi propunerile mentionatulu comitetu.

Încheiu, domniloru și fratiloru, împartasindu-ve și cordialele salutari, pe care vi le trimite prea demnulu nostru presedinte, apoi salutandu și eu pe

IACOB BOLOGA9

fratii Orescieni cu celu mai caldurosu “bine v’am aflatu fratiloru”, éra pe cei ce s’au ostenitu incóce din diferite locuri ale marelui nostru teritoriu, cu celu mai cordialu “bine ati venitu fratiloru” si in urma invitandu-ve pe toti la lucru, deschidu pentru acésta siedinti’a prima a adunarii nóstre generale ordinarie a XXIII.